

Zloděj radí: Nenechte se okrást

Kapsáře nejlépe odradíte, když se na něj upřeně díváte. Autorádia u zlodějů už nefrčí.

JAK PŘEDEJÍT VYLOUPENÍ BYTU?

Nestěhujte se do přízemí, ale ani do posledního patra. Nasbírali jsme tipy přímo z první ruky: od recidivisty, který strávil půlku života ve vězení.

JAKUB POKORNÝ

Bývalý pražský zloděj – říkejme mu třeba Zbyněk (tožnost známe, ale na jeho přání jsme jméno pro účely tohoto textu změnili) – má svéráznou filozofii. „Budete-li okradeni, vlastně si tím zaplatíte školení, aby se vám to už víckrát nestalo.“

„Člověk musí mít nějakou zkušenost, aby si dal opravdu pozor na vykradení auta. Do té doby si myslí, že se ho to netýká,“ tvrdí dlouholetý recidivist, který se uvolil pro magazín Víkend popsat triky své i svých kolegů.

Ve vězení seděl už před listopadem 1989 za tehdy nelegální měnové obchodování, později byl trestán za krádeže a podvody. Nyní se však rozhodl pro řádný život, a proto přistoupil na originální rozhovor o účinné prevenci zločinnosti z pohledu bývalého lapky. Jeho rady jsme pro jistotu konfrontovali i s protistranou: komentář připojili policista a odborník na zabezpečení bytů.

Signál pro zloděje

Na každém druhém parkovišti u hypermarketu stojí cedule s nápisem „Auto není trezor“. Nabádá zákazníky, aby nic nenechávali viditelně ve voze. Pan

Zbyněk přidává ještě jednu užitečnou radu: „Nenechávejte tam nic ani „neviditelně“.“ Nejhorší podle něj je, když tašku s doklady či mobil zakryjete kabátem nebo jiným svrškem.

„Prostě je tam boule pod kabátem a čórkař si představuje, že tam leží prachy. On samozřejmě neví, co tam je. Tak si to sám vyhodnotí logickou otázkou: Proč to ten člověk schovává? Práskne to na rychlovku, protože ví, že majitel každou chvíli přijde. Odklopí kabát, vezme tu věc a pak třeba zjistí, že jsou to jen staré bačkory. Jenže vy už máte rozbité auto.“

Podle recidivisty se vykradení vozu člověk nejspíše vyhne,

Zloději aut většinou dostávají objednávku na konkrétní značku i barvu a platí si pěšáky „vyhledávače“. Ti za pět tisíc korun chodí po ulicích a hledají požadované auto.

skupin: buď kradou profesionálové, kteří dostanou tip (to býval třeba případ nejslavnějšího českého vězně Jiřího Kajínka), nebo naopak zoufalci, kteří berou naslepo byt po bytě. Pokud zrovna nemáte doma sbírku mincí či vám nevisí v obýváku impresionisté, týká se vás spíš ta druhá skupina. I když třeba i takový občanský průkaz je cenný artikl. Podle Zbyňka stojí na černém trhu aktuálně asi 1 300 korun.

Nejklasičtější metoda je podle Zbyňka následující: „Zloděj vezme kámen a hodí ho do okna. Dělá to přes den, pak jde pryč, přijde za hodinu a čeká, jestli se něco děje.“ Zločinec si takhle „rozdělá“ několik bytů a pak je obchází jeden po druhém znovu.

Pokud je někdo doma, zjistí se to snadno – uvnitř je ruch a majitelé pobíhají a řeší opravu okna. Pokud je tam ticho, nikdo není doma. Jde se krást.

Pokud máte dojem, že chlapík s kameny musí být na sídlišti nápadný, tak vězte, že se nejspíš bude maskovat jako řemeslník v montérkách s kýblem. V něm má ty kameny. Takových řemeslníků se přes den na sídlišťích potlouká tolik, že už je ani neregistrujete.

Nejlepší prevencí je nekupovat si byt v přízemí, ačkoli – pro leckoho možná překvapivě – mají zloději srovnatelně rádi i nejvyšší patro. Tady už je důvod jiný. „Nejvyšší patro je také pro zloděje dobré, protože tam vidíte, jestli někdo nejde po schodech nebo nejede výtahem. A zbývá tam tedy v případě vyrušení při práci dost času utéct,“ popisuje Zbyněk.

Platí přitom, že rodinný domek láká zloděje víc než bytový dům, a speciálně mají lapkové rádi dvoukřídlé dveře, které snadněji vyháčkují. Ivan Pavlíček, jednatel firmy NEXT, která vyrábí bezpečnostní dveře, přidává svoje zkušenosti: „Ano, první a poslední patro u lupičů pochopitelně vedou, ale pokud máte nedokonalé dveře, tak jsou málo bezpečné byty ve všech patrech.“

Expert na dveře přitom bývalému zloději Zbyňkovi oponuje v jednom detailu: podle Pavlíčka se zloději zase tolik neřídí tím, jestli je majitel zrovna doma. „Z průzkumu, který se dělal mezi bytaři ve vězení, naopak vyplynulo, že většina z nich kupodivu preferuje situaci, kdy jsou obyvatelé bytu doma. Jed-

Česká lupičská NEJ

Největší ukradená částka

540 891 700 Kč. Ukradl je František Procházka z objektu počítařny peněz bezpečnostní agentury G4S. Procházka se tam nechal zaměstnat a při víkendové směně s komplicem peníze vyvezl ve své dodávce, polepené symboly agentury. Největší krádež v historii Česka se stala v prosinci 2007. Peníze se nenašly a zmizel i Procházka.

Nejcennější ukradené umění

Rekord pravděpodobně drží krádež čtyř obrazů Emila Filly z galerie na zámku v Peruci v roce 2011. Jejich cena činila podle znaleckého posudku před soudem dohromady 23 milionů korun. Tento příběh skončil šťastně a obrazy Slepce, Zátíší s mísami ovoce, Zátíší s klarinetem a košíkem ovoce a Žena s kartami byly nalezeny. Zloději se dostali před soud. Nekradli na objednávku, naopak hledali kupce, a tak se na ně policie dostala.

Největší vyděračský gang

Takzvaný Berdychův gang. Vykrádal kamiony a unášel podnikatele, které nutil převádět v zajetí peníze na účty gangsterů. Před soud se dostalo kolem 40 lidí a byli obžalováni z podobného počtu skutků. Gang řídili pražští policisté, kteří zároveň zločince kryli. Policie všechny pochytila před 10 roky, dnes už zůstává za mřížemi jen samotný David Berdych. Ten zatím marně žádá o předčasné propuštění. Případ se stal inspirací pro televizní seriál Expozitura.

Největší násilná loupež

„Loupež století“. V roce 2002 přepadli gangsteri na Evropské ulici v Praze obrněný vůz s penězi a posádku přinutili vystoupit. Ztratilo se 154 milionů korun. Před soud se kvůli „loupeži století“ dostali někteří členové Berdychova gangu, ale dokázat se jim nikomu nepodařilo, a tak byli osvobozeni.

Nejvýkonnější bytaři

Pravděpodobně gang takzvaných „navrtávačů“. Polští zloději byli dopadeni v roce 2013. Navrtávali rámy oken nebo dveří a pak odjistili kliky. Tak se dostávali dovnitř. V Česku vykradli podle policie 859 bytů převážně v novostavbách a způsobili škodu 35 milionů korun.

když zloději dávají „signálem“ najevo, že jeho vůz je „čistý“. Na sedadlech nic ničím nezakrývá. Pomůže i otevření přihrádky v palubní desce před spolujezdcem, i když to už je extrém, protože pak svítící lampička uvnitř vybíjí autobaterii.

Pražský kriminalista, který se zabývá krádežemi aut, se Zbyňkem souhlasí. Jen upřesňuje, že v autě by ideálně neměly zůstat vůbec žádné věci. Dokonce ani v kufru. „Zloději vezmou malé páčidlo, lehce – o dva centimetry – odhrnou víko a posvítí si dovnitř,“ popisuje policista.

Na druhou stranu – doba pokročila a podle Zbyňka dnes není nutné jako před 10 lety vy-

jímat panel s autorádiem, protože jejich cena už klesla natolik, že se nekradou. Jiné je to naopak u satelitních navigací – ty jsou v kurzu pořád.

Vyslat zloději „signál“ je podle Zbyňka nejlepší obranou rovněž proti kapsářům. Tedy samozřejmě v případě, že se díváte třeba v metru kolem sebe a podezřelého si všimnete. „Když člověk dává signál, že si to hlídá, kapsář jde pryč. Když naopak kapsář vidí zamyšleného člověka, co ten signál nevysílá, tak to je potenciální oběť.“

Doma se zamykejte

Většina krádeží v bytech a rodinných domcích patří do dvou

nak se lidé nezamykají, takže jakkoli zabezpečené dveře stačí pouze vycvaknout plastovou kartičkou. A jednak lidé nechávají v bytě, a to často hned za dveřmi, cenné věci, které si přinesli zvenku, jako tablety a mobily.“

Kajínkovy trezory

Zbyněk není první lupič, který poohalil, jak se to v branži dělá. Nejznámější český zločinec Jiří Kajínek ve své ložské knize „Můj život bez mříží“ popisuje, jak si vyráběl takzvanou „planžetu“, tedy paklíč, se kterým se dostal do běžného zámku FAB. V knize najdete dokonce i několik nákrešů zámku.

„Není to jenom o tom, mít planžetu. Ještě musíte vědět, co s ní, a mít správný cit v rukách,“ píše Kajínek. Na otvírání aut měl podle svého líčení ke každé značce vozu jeden klíč, který si zbrousil a používal ho vždy na danou značku auta.

Drobný problém tkví jen v tom, že byt' knihu Kajínek napsal ve vězení loni, za mřížemi už pobývá (s krátkým intermezem na útěku v roce 2000) od 90. let 20. století a zámky i zabezpečení od té doby prodělaly obrovský vývoj.

Nicméně jedna rada je pořád univerzálně platná. Kajínek největším lidem doporučuje mít doma dva trezory. Jeden má být v pracovně všem na očích jako návnada. V něm bude lahev pro zloděje a stokoruna. Druhý trezor by měl být třeba pod podlahou v garáži.

„Žádný zloděj, který najde trezor, už nehledá nějaký druhý,“ míní Kajínek.

Jednoho mimozemšťana

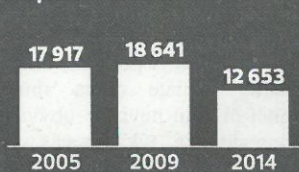
Policisté říkají, že když si zloděj aut vyhlédne váš vůz a opravdu ho chce, nemáte prakticky šanci si ho uchránit. Pan Zbyněk to potvrzuje. Zámek řadicí páky podle něj zloděj snadno překoná a nejlepší zabezpečením auta je takzvaný skrytý vypínač.

Ještě lépe dva vypínače – podobně jako dva Kajínkovy trezory. Jeden „vypínač“ se nalézá na nějakém snadno odhadnutelném místě, třeba pod volantem. Zloděj zajásá a spustí... alarm! Opravdový skrytý vypínač je totiž někde jinde, třeba pod koberečkem auta.

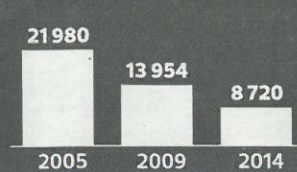
V případě zabezpečení aut jsme ovšem narazili na jediný vážnější rozpor mezi líčením bývalého zločince a pohledem

Jak se v Česku za posledních 10 let činí zloději

Kapesní krádeže

Krádeže aut

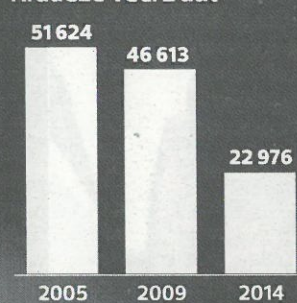
Krádeže vloupáním do rodinných domků

Krádeže vloupáním do bytů

Krádeže věcí z aut

Vysvětlivky: Vykradení auta je nejčastějším trestným činem. Na statistice je vidět, že navzdory drobným výkyvům kriminalita dlouhodobě klesá.

Pramen: Policie ČR

policisty. Podle recidivisty už dnes nepomůže ani zámek řadicí páky, protože ho lze hrubou silou vykopnout. Policista to však považuje za nesmysl, zámek řadicí páky stále považuje za solidní zabezpečení: „Největší počet aut se zabezpečuje zamčením zpátečky dolů a dopředu. Tam není kde se zapít a vykopnout to.“

Jinak ovšem Zbyněk potvrzuje, že zloději většinou dostávají přesnou objednávku na konkrétní značku i barvu a platí si

pěšáky „vyhledávače“. Ti za pět tisíc korun chodí po ulicích a hledají požadované auto. Dorozumívají se hodně svérázným slangem.

„Třeba zazní objednávka na jednoho mimozemšťana citrona,“ říká Zbyněk. To se citron musí ukrást cizinci, což má prý tu výhodu, že policie je pak podle Zbyňka o něco méně aktivní, než kdyby o vůz přišel Čech. Aspoň si to zloději myslí. A když objednavatel žádá „mama, který se dívá na hvězdy“?

Pak bude ukraden mercedes kabriolet.

Luxusní auta jsou kapitola sama pro sebe. Zbyněk se téměř s ohýnkou v očích rozhovoří o kamarádovi, který se nedávno vrátil z výkonu trestu a v celém podsvětí má prý respekt, protože dokáže odjet i s autem Porsche Cayenne, které je jinak téměř neukradnutelné. Na to navazuje historkou, kterou slyšel ve vězení. „Třeba příklad – autosalon, kde se prodávají luxusní vozy. Ony se těžko kradou, tak se vymyslela jiná finta. Těsně před zavírací dobou půjdu do autosalonu, kde vystavují Porsche Cayenne, a tam jsou klíče k dispozici. S sebou budu mít kopie těch klíčů. Řeknu, že bych měl zájem. Těsně před zavírací dobou nastartuju a pak ty klíče zase vrátím. Mezitím klíče prohodím.“

Pointa příběhu už je asi každému jasná: zloděj se po zavírací době vrátí s pravými klíči, nastartoval znovu, prorazil okno autosalonu a odjel. Jak potvrdil policejní expert, popsáním způsobem se drahá auta opravdu kradla – byť „zatím jen“ v Německu.

Vězeňské hodnosti

Pobyt ve vězení, to nejsou jen podobné „veselé historky z podsvětí“. Náprava? To už vůbec ne... Podle Zbyňka to je především nejlepší škola, jakou si lze pro zločince představit – za mřížemi se odsouzený naučí vše, co ještě neuměl.

„První vězení je základní škola, druhé střední, třetí vysoká,“ vykládá Zbyněk a vtipkuje: „Dokonce jsem uvažoval, že bych zavedl vězeňské hodnosti: podmukl, mukl, nadmukl. Kdo by měl odsezeno patnáct let, ten by byl generál.“ Sám by už byl generálem...

Přesto se rozhodl začít novou a hodit dosavadní „kariéru“ za hlavu. „Zlaté časy zlodějí končí,“ vysvětluje Zbyněk. Byty i auta mají lepší zabezpečení, uvnitř aut už toho lidé moc nenechávají, neplatí se hotovost, karty lze okamžitě zablokovat.

Nastává snad soumrak zločinů? „Ale to zase ne,“ směje se Zbyněk. „Lukrativní jsou určité drogy, i když sám bych do toho nešel. A pak starožitnosti: krádeže uměleckých děl na objednávku.“

Příležitost pro zlodějské učedníky.

jakub.pokorny@mfdnes.cz